

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ 6 „
Negyedévre.....	6 „ 3 „
Egy órára.....	2 „ 1 „
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékire.....	10 „ 5 „

Megjelenik mindennap
korán reggel

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér megállapodás szerint.

Szerda, június 22.

Új harcok előtt.

Kolozsvár, június 22.

A nagy küzdelem után, elfáradva, elcsigázva, pihenőre tért a nemzet közvéleménye. Másfél évig tartó elszánt harc után a hazafias lelkesedés lobogó tüze kialudt, elerőtlenedett. Mint mikor zúgó fergeteg szánt végig a mezőn és védőhelyet keres az erdők madara, úgy tért vissza a nemzeti érzés a mindennapi élet ezernyi bajai közé: az ország gondjait iránt megszűnt minden érdeklődés. Csak egy kis lappangó parázs pisálkolt a honfi szívekben: várva a friss szellőt, mely megnöveli, erőre segíti és megvilágítja a kormány szándékainak titkos rejtekeit. Azokat a rejtett helyeket, melyekben eltemették nemzeti aspirációinkat, jogainkat, követeléseinket.

De most úgy látszik a parlamenti palota felől lengedez újra a nemzeti szellem újjáébredésének friss szellője. Sokáig aludtunk, a nagy harc után hosszan pihentünk. Pedig — sajnos — nálunk erre nincs ok, de nincs is hozzá jogunk. A mi különleges viszonyaink: a kormány helyzete Bécshez megköveteli az állandó harci készséget, s mi úgy látjuk, hogy már sorba állanak a küzdők, hogy ismét és ismét csatát vívjanak a Lajthán tüléről beáradó és nemzeti nyelvünket veszélyeztető osztrák szellem ellen.

Az új harc szülő oka pedig egy átirat, amelyet német nyelvűen Galacról küldöttek Debrecenbe. A kálvinista Róma polgármestere nem akarta elintézni a német nyelvű átiratot. Erre azonban Tisza István mint belügyminiszter elrendelte a német megkeresés elintézését.

A harc tehát akörül indul meg, hogy vajjon megadják-e végre a magyar nyelv jogát Magyarországon vagy sem. Az eset maga kicsiny jelentőségűnek látszik, de hordereje, kihatása kiszámíthatatlan. Mert mit jelent ez, ha nem egyebet, minthogy ezek után kötelesek a magyar hatóságok a német nyelvű levelezni és így visszafeljűdünk abba a korba, amikor nálunk Magyarországon a mi nyelvünk volt a legárnyabb...

Ezt az időt akarja visszavarázsolni Tisza István és ennek a ki-

sérletnek visszatartására indul meg az új harc a cífra parlamenti palotában.

Nem sok kedvünk telik abban, ha újra kell kezdeni előlrol az egész harcot. Pedig úgy látszik: ez be fog következni. Csalhatatlan ismeretű jeleket meglátjuk a mai parlamenti ülésekről szóló tudósításban. Viharos jelenetek, zárt ülés: ezek kétségtelen bizonyítékai annak, hogy az ellenzéki törvényhozók lelkében immár tülön-tul felgyülemlett az elkeseredés Tisza István iránt. Aki egyetlen ígéretet sem váltott be. S aki ahelyett, hogy szélesebb keretet nyitna nyelvünknek, még inkább összevonja azokat és kormánykijelentéssel bujtogat nemzeti nyelvünk ellen. Mert Tisza beszéde valóban bujtogatás vagy enyhén szólva biztatás arra: hogy akinek tetszik, az levelezzen ezután is csak németül, a magyar hatóságok készséggel fogják azokat elintézni, mert így kívánja ezt Tisza István gróf, az ezidőszerinti miniszterelnök.

De közeleg már a tisztító vihar, a mely megássa a sírját a Tisza-kormányának. Ugy kellene, hogy véres kardot hordjunk körül az egész országban és úgy egyesüljünk, nyelvünk védelmére.

Készüljünk tehát az újabb harcra. Mert közeleg a vihar.

A politikai horizonon vészjelző felhők tornyosulnak; tompa mormogás, zúgás, dörgés hallatszik messziről, itt-ott egy cikázó villám szemkáprázó fényes vonala hasítja át a fülledt levegőt — vihar készül...

A parlamenti kupola orma jó pont a delejes levegőnek, onnan libbennek a kékes-zöldes viharjelző lángoskák szíjjel az országba, hirdelve a közeledő orkánt.

Tisztogatnunk kell és mindekelőtt meg kell szabadulnunk attól a nyomástól, melyet a Tisza kormányzat mind fullasztóbb szelleme teremtett a nemzet szervezeteiben. Ha volt valaha jogosult harc a kormány ellen: akkor ez a most készülő valóban a legjogosabb, a legindokoltabb. Mert ez a kormány valósággal elsorvasztja a nemzeti erőt és utjában áll mindennek, ami

ezt az erőt növelné, gyarapítaná. Mert felújult a Tisza rendszer, a mely 15 évig vaskapcsokkal szorította vissza a nemzeti közszellem ébredését. S hogy felújult ez a régi szellem: az ereje még nagyobb most, mint annak idején. Mert a mostani kormányzat hatalom megtartásáért mindenre kapható, mindenre kész: csak hogy szolgálatot tehessen vele azoknak, a kiknek érdekük:

hogy ez a nemzet hibérese legyen továbbra is Ausztriának; hogy a nemzet lelkéből kiűljék a haza iránti kötelesség szent érzését; hogy az osztrák legyen ur továbbra is a Kárpátoktól az Adriáig, nyelvünkön hadseregünkön, gazdasági, ipari és kereskedelmi életünkön.

Hogy ezt megakadályozzuk, hogy ennek a kormányzatnak az életét kettévágjuk: kezdődjék újra a nagy élet-halál harc.

A győztes nem lehet más, mint a nemzet. A melynek az éléről el kell pusztulnia annak, ki nem forr egybe a nemzeti közszellem követelményeivel.

ORSZÁGGYÜLÉS

A képviselőház ülése.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, június 21.

Vihar a Házban.

A debreceni átirat, de méginkább Tisza felháborító beszéde a képviselőház mai ülésén már megteremtette a gyümölcset. Viharosan kezdődött már a mai ülés. Három képviselő kért engedélyt napirend előtt való felszólalásra, de az elnök megtagadta ezt tőlük. Emiatt támadt nagy habarúság, a melynek az volt a vége, hogy dél felé az ellenzék zárt ülést kért.

A nyári ülésszak hát vészdedemesen kezd hasonlítani a tavalyihoz. Csak a vasutasok bánhatják a dolgot, a kiknek az ügyük most megint halasztást szenved.

Az ülést Perczel Dezső elnök fél 11 órakor nyitotta meg sürt padsorok előtt.

A jegyzőkönyvet a Ház nagyon türelmetlenül hallgatta végig, de végre tüstelen rajta. Az irományok közt ott van Thaly Kálmán levele, a melyben 8 heti szabadságot kér egészségének helyreállítása céljából. A Ház megadja.

Maróthy László a mentelmi bizottság előadja egyben régebbi keletű mentelmi ügyről terjeszti a Ház elé a jelentést.

Az elnök ezután jelenti, hogy Rákosi

Viktor. Gál Sándor és Sebess Dénes napirend előtt kérték szót a miniszterelnök tegnap válasza miatt. Ő nem adta meg az engedélyt, mert ez a tárgy nem ide tartozik. (Nagy zaj a baloldalon.)

Rákosi Viktor: Nem ide, hát hová? talán a Reichsrathos? (Nagy zaj a baloldalon.)

Gabányi Miklós: Talán a bor mellett beszéljünk a magyar nyelvről? Rákosi László: Hát a nemzeti becsület? (Zaj a baloldalon.)

Lovász Márton: A kérdés feltevésében kér szót. Azt kívánja, hogy minden képviselőre külön ejtsék meg a szavazást. (Zaj a baloldalon.)

Az elnök: Erre nincs szükség, mert mind a három képviselő egy tárgybán akar szólni.

Lengyel Zoltán: Lehetséges, hogy valaki az egyik képviselőnek megadja a szót, a másodiknak nem. Ezért külön-külön kell szavazás alá bocsátani a kérelmeket. Különben az elnök ne tartson előadásokat, hanem tegye fel a kérdést szavazásra. (Zaj a jobboldalon.)

Kubik Béla: Szintén a külön-külön való szavazás mellett van.

Lovász Márton: Tanácsot kér az elnöktől. Ő Rákosinak meg akarja adni a szót, de Sebessnek meg Gálnak nem. Hogy szavazzon most már, ha egyszerre teszik föl a kérdést? (Derűltség.)

Az elnök: Ő nem tanít kisenkit... Kérje a Házat külön-külön akar-e szavazni vagy pedig egyszerre.

Olay Lajos: Ezt a kérdést nem szabad szavazás alá bocsátani.

Rákosi Viktor: Ebben a fontos kérdésben én akar szólni, de az elnök önkénykedése megakadályozza ebben.

Az elnök: Tiltakozik a burkolt meggyanúsítás ellen.

Rákosi Viktor: Majd máskor nem burkoltan fog gyanasítani. Az elnök nem teljesíti kötelességét. Tegnap nem utasította rendre a miniszterelnököt magyarellenes nyilatkozatáért, holott Kubikot egy személyes sértésért rendreutasította.

Sághy Gyula: A külön-külön való szavazást kívánja.

Az elnök: Miután mind a kétféle szavazásra van precedens, hát megváltoztatja a nézetét és külön-külön fogja feltenni a kérdést szavazásra.

Először Rákosi Viktorra szavaztak. A többség nem engedte meg neki a napirend előtt való felszólalást. Az ellenzéken kérétek a képviselők megszámolását, de az elnök — nagy zajtól kísérve — nem engedte meg.

Ezután megtagadta a képviselőház óriási zaj között a többi képviselőtől is a felszólalás jogát. Viharos lármában Olay Lajos ekkor felugrott az elnöki emelvényre s átadta az elnöknek a zárt ülést kérő ívet.

Elnök: Jelenti, hogy husznál több képviselő zárt ülést kér. (Nagy zaj a jobboldalon. Komédiál Tiltakozás a baloldalon: Önöknek ez komédia? A nemzeti becsület megvédése komédia? Gyalázat! Így beszélnek a magyar képviselőházban!)

aki az edesanyám távoli rokona volt és akkor Suskovics néni úgy megijedt, hogy ő is szörnyűen halt. Pedig nem is ő rá lökte, de hát ilyen ijedős az asszonykép. Azóta nálunk mindenki nagyra becsüli Kempelen bácsit, örülnek, ha eljön, mindig a főhelyre ültek az edesamam mellé, az urak gyufát adnak neki, ha szivarra akar gyujtani, a nők pedig azt mondják, hogy érdekes ember. Való igaz, hogy mindig nagyon bátor arcot csinál.

Egyyszer láttam, mikor borotválkozott, az álla szap, anos volt, de akkor is szigorúan összeráncolta a homlokát. Ha meg iszik egy kicsit, — mert nálunk vadász után mindig isznak, — akkor még haragosabb lesz és mindig körülnéz, hogy elég bátoran tartja-e mindenki az asztalnál. Ilyenkor az urak nagyon szoktak vigyázni, hogy véletlenül olyat ne mondjának, a mit rossz néven vehetne Kempelen bácsi. És azt is mondják, hogy mindig töltött revolver van a zsebében.

En Dusánál mindent elmondtam, amit Kempelen bácsiról tudtam, hogy agyonlőtte Suskovics bácsit és hogy Suskovics néni is meghalt és hogy milyen bátor ember, — ebédnél aztán mindig csak Kempelen bácsit nézte. Végül Kempelen bácsinak felírt, hogy Dusa le nem veszi róla a szemét és így szólott hozzá:

— Tetszem magának, kisteány?

Dusa mindig megszokta mondani, amit gondol és így felelt:

— Bizony nem tetszik nekem.

És ekkor kiköpött.

— Hát akkor miért néz folyton?

— Mert szeretnék magától valamit kérdezni.

Edesamama már akkor rosszat sejtett, apa pedig vasvilla szemekkel nézett Dusára. Kempelen bácsi azonban aztatta Dusát, hogy csak kérdezzen tőle akármit, ő válaszolni fog. Dusa, ekkor összeráncolta a fekete szemöldökét és a fénylő macskaszemével olyan erősen nézett a rozmárbajszu

Kubik Béla: Jobb magunknak, ha a nemzet nem látja a nyilvános ülésben a gyalázatokat! Hol a miniszterelnök! Nem mer most idejönni!

Az elnök elrendeli a zárt ülést.

A zárt ülés.

Az elnök: Megnyitja a zárt ülést. Rákosi László: Indokolja, miért kéri a zárt ülést, az — hogy azt a vádat emelje valaki, hogy ok nélkül eskosztották meg a tárgyalást. Soha ilyen támadás a magyar nemzet becsülete ellen nem történt. Eddig mindig az volt a kormányok álláspontja ellen, hogy a német nyelv történet volt a diplomáciában. Magyarország hivatalos nyelve a magyar. A miniszterelnök szerint a német a törvényről is erősebb szokás.

Ugron Gábor: Alávalóság!

Rákosi László: 1867 óta sem volt kormány és többség, mely a diplomácia nem nyelvét ne tekintette volna tisztá helyzetnek. Tisza szerint a jövőben is joga lesz a galaci konzulnak németül levelezni. Egy nemzet legfőbb vágya nyelvét arra a magaslatra emelni, melyet a nemzeti becsület megkíván. Nincs más reparáció, mint hogy Tisza ismerje be tévedését vagy ez a párt a helyzetet lehetetlenné fogja tenni s míg a dolgon segítve nincs, nincsen ennél az ügynél fontosabb kérdés.

Bötvös Károly: Nagyon bántja a kérdés. A képviselők lelkiismeretere hivatkozik. Ne zavarják a törvényhozás menetét. Tisza a német nyelv szemtelen betolakodását törvényesnek nevezte. Néhány szó és mégis mennyi botlás. Ez nyomorult összevadás a fogalmaknak. Nem engedjük a napirendről levenni a kérdést. Van törvényerejű szokás, ami azt jelenti, hogy a nemzet alkothat a maga részére szokást. De idegen nemzetnek szokást alkotni, öröklött szokást. (Zajos helyeslés.) Ha valamely jelenség százszor is ismétlődik, az még nem jogi szokás. Kellő az, hogy a szokás okos, észszerű és tisztességes legyen, ne vétsen a nemzet becsülete ellen. A nemzetet olyan helyzetbe nem lehet hajtani, hogy rongy, komisz osztrák közösa képviselők packázlihasznak velünk! (Zajos helyeslés.) Ezt a kérdést ilyen alakban nem lehet elintézni. Amíg tit becsületes ember áll itt, nem kerül ez le a napirendről. Jelenlétében ki Tisza, hogy tévedett s hogy a magyar faj törekvéseit okosan akarja vezetni. Debrecen polgármestere akkor becsületes ember, ha megmarad álláspontja mellett.

Hieronimi Károly: Tisza hivatalos ügyben távol van. A kölcsönös illemosság megkívánja, hogy jelenlétében történjenek a felszólalások.

Olay Lajos: Kötelessége itt lenni. Megszokott! (Óriási zaj a jobboldalon.)

Hieronimi Károly: Kéri, hogy a zárt ülést, a melynek Tisza távollétében nincs értelme, függeszessék fel. Csodálkozok, hogy Bötvös a galaci konzult rongynak nevezi.

Bötvös Károly: Az is. Pénzünket elfogadja, de magyarul nem akar tanulni.

Hieronimi Károly: A magánember érdekei nem szenvedhetnek sérelmeket.

bácsira, hogy magam is megijedtem. Csendesen mondtam:

— Megjelent magának álmaiban már Suskovics néni?

Erre nagy ijedség támadt a szobában és én azt hittem, Kempelen bácsi mindjárt kivesszi a töltött revolvért és agyonlővi Dusát.

Edesamama azonban kivette Dusát és büntetésül nem adott neki gyümölcsöt, pedig Dusa vendégünk volt. Egzem is kikergetett apa, de ez nagy igazságtalanság volt, mert én meg se mukkanam, sőt aznap véletlenül igen jól viseltem magamat. Dusa azonban igen dühös volt, hogy nem kapott gyümölcsöt és egyre azt mondta nekem, hogy ezt nem viszi el szárazon Kempelen bácsi. Két napig dühös volt, mert nem eresztették az ebédőbe, hanem külön terítették neki a gyerekszobában, akkor aztán kész volt a bosszúállás terve. Estére végre is hajtott és én segitettem neki, bár nagyon féltém és ellenkeztem, mégis segitettem neki, mert a mit ő akart, azt mindig megtettem.

Az urak egész nap vadásztak és künn a tarlókon zsiványpecsenyőt stítottak, úgy hogy mikor hétkor hazajöttek, majd lera-gadt a szemök a nagy fáradtságtól meg a bortól és tüstént ágyba feküdtek.

Edesamama e hugaimmal odaát volt Szombathelyeknél télen, de Dusát és engem nem mertek magukkal vinni. És ekkor hajtottunk végre a tervünket. Dusa kibontotta a haját, az arcát, befehéřítette lisztporral és korommal nagy fekete karikát csinált a szeme köré, aztán egy fehér lepedőt vett magára, mint a kísértetek szokták. A fekete kandurt bepólyázta egy gyerekpólyába, de a farkát kúnnhagyta, hogy megfoghassa a kezével. Én pedig magamhoz vettem a varázslámpát, melyet laterna magica-nak hívnak s a melyet az edes Jézuska hozott nekem 4 forint 50 krajcárért, mert karácsonykor elég jó bizonyítványom volt és akkor még senki sem merete volna remélni,

TÁRCA.

A bátor ember.

Elbeszéli: Egy kis fiu.

Tavaly nagyon kelemen volt Pusztatárin a nyár. Az időjárás ugyan szép volt és dinnnyű is volt, de én megbuktam németből és számtanból és ezért úgy bántak velem a szüleim, mintha én fészkettem volna keresztre a Jézust. Az edesanyám, akárhányszor csak rám nézett, mindig úgy megsajnált, hogy sir-a fakadt, az edesapám pedig mindig megakart ölri, mert megbecsületleníttem a családot. Mikor pedig az első napon megettem három kis dinnnyűt és hozzáfogtam a negyediknek, megint pofon akart ütöni. Én ezért többnyire az istállóban tartózkodtam a kocsisoknál. — Hanem ebből is baj lett. Az edesanyám ugyanis minden szombatban maga fésült meg a strű fésűvel. Addig fésült, míg aztán egyszer elsikoltotta magát és azt mondta, hogy most már végleg elzúllítottam és az edesapám beszaladt és megnézte és megint megakart ölni.

Akkor jött a házunkba Dusa. Dusa a nagybátyám leánya, a Pista bácsié, a ki Eszéken lakik és másképp veti a keresztet mint mi, mert ő szerb. Azért küldték hozzánk, mert az edesanyja összevesszett az edesapájával és hirtelen elcsapta a nyelvét. Erről nekünk gyermekeknek nem szóltak semmit, de azért mi rögtön tudtuk.

Dusa szintén tizenkét esztendőse, de nagyobb mint én, olyan szép, mint egy angyal, a szeme pedig olyan, mint a fekete macskáké. Mindjárt első nap megakartam cibálni a hosszú haját — a hugaim haját mindig megszoktam cibálni — de ő olyan kemény pofont adott nekem, hogy szikrát hányt a szemem. Ezen nagyon csodálkoztam és dühbe jöttem, mert nálunk a leá-

nyok nem mernek visszautni, hanem pityregni szoktak, ha megverem őket és ennél fogva nekimentem Dusának, hogy földhöz vágiám. Ekkor egy ökölcspapát kaptam a karomra, úgy, hogy egészen elszibadt, aztán egy másikat a gyomromra, úgy, hogy élmelyegni kezdtem, egy harmadikat pedig az orromra kaptam, úgy, hogy megereget az orrom vére, én még akkor hozzá se tudtam nyulni. Ezt pedig boxolásnak nevezik. Én nem sejtettem, hogy egy fehérruhás kisleány boxolni is tud. Dusa azonban tud, sőt vinni is tud, meg lovagolni, mert Pista bácsi, a ki egy kicsit fuzusit ember, megtanította mindenre, mert nagyon fáj neki, hogy Dusa nem lett fiu, hanem leány.

En tehát a kuthoz mentem és megmostam a véres orromat, Dusa meg bement a házba, a szeme pedig igazán úgy fénylett, mint a fekete macskáké.

En aztán egy hegyes vasdarabot tettem a zseembe és elhatároztam, hogy betöröm a fejét, mert ha annyiban hagyom a dolgot, szégyen volna az egész osztályunkra. Nem bánom, ha edesapa megint agyon is üt érte, legfőlebb megszokom hazulról: különben is régi tervem egyszer megszokni.

Délután elmentem halászni. Nálunk nem szokás horoggal vagy hálával halászni, mert nálunk csak Pece-árok van. Az ember leveti a csizmáját és fölgyűri a nadragját, aztán térdig gázol a vízben és keresgél a kimosott part alatt. A halat, ha ugyan fog az ember, a nadragja zsebébe teszi az ember. Hát amint megyek a vízben, hát egyszerre a másik oldalon szembejött velem Dusa. Ő is meztelen volt s ruháját föltűrte térdig és ő is halászott. Én nem fogtam még semmit, de ő egy igen szép csikhalat fogott.

Kivettem a zseemből a hegyes vasdarabot és azt mondtam neki: No, most meghalsz!

Dusa azonban nem ijedt meg, hanem kidobta a halat a partra, aztán fölkapott

egy nagy kerek követ és azt mondta: Legyen szerencsém!

Nem akartam megtámadni, mert tudtam, hogy ez a szerb nő mindenre képes, azért cselhez folyamodtam, mint az indus vadak szokták és zsebettem megint a gyomromat és nevettem mondtam, hogy hiszen én csak tréfálók!

Erre ő is nevetett és eldobta a nagy követ és ilyképpen szólott hozzám:

— Ha akarod, kössünk békét, mert én nem szeretek verekedni, ha nem muszáj. Nekem talán egy hónapig is nálatok kell maradnom, mert ahányszor a guvernánt vagy a szobaleány miatt baj volt, mindig egy hónapig tartott otthon a harag és azt már látom, hogy a hugaiddal nem lehet semmit sem kezdeni, mert azok nyafka libák. De mi ketten jó pajtások lehetnénk s sok mulatságos dolgot követhetnénk el, ha nem árulkoznál rám.

— Jól van, — mondtam, kössünk békét.

— Isten téged úgy segéljen? — kérdezte.

— Isten engem úgy segéljen! — mondtam.

— Hát akkor ezentúl jó barátok vagyunk.

Azzal hozzám lépett és kétszer megcsókolt. Így történt, hogy élet-halálra szóló barátságot kötöttünk, aztán együtt halásztunk a Pece-árookban, de a szép csik mellé csak egy hitvány kis cigányhalat foghatunk meg.

Dusa még nálunk volt, mikor hozzánk jött vadászatra Kempelen bácsi. Kempelen bácsinak furcsa tükés szemöldöke van, a bajusza pedig hosszúan lóg, mint a tengeri rozmáré a Payer-expedició képein, a járása pedig tünepélyes, mint a misézó papé. Kempelen bácsi semmit sem beszél és mindig olyan arcot csinál, mintha dühös volna. Ez azért van, mert ő igen bátor ember. Egy pár esztendővel ezelőtt pisztolyduellumban agyonlőtte Suskovics bácsit,

Szederkényi Nándor: Hajlandó e kérdést tovább nem vitatni, hogy a nyugodt tanácskozás álljon helyre, ha a többség beleegyezik, hogy a kérdést napirendre tűzzék.

Felkiáltások jobbról: Nem!

Szederkényi Nándor: Önök tehát visszautasítják (Nem!) Hát mit akarnak? Tudomásul veszem, hogy önök nem kívánják a kérdést napirendre tűzni. Mi megpróbáljuk holnap is napirendre hozni. Tesék megmutatni a törvényből, hogy hol van az megírva. Tiltakozik e felfogás ellen.

Sághy Gyula: Kijelenti a nemzeti párt nevében, hogy nem azonosítja magát a Tisza felfogásával — ez ellen tiltakozik. Reparáció kell. Hiszi, hogy a miniszterelnök meg fogja találni a módját, mert különben kell, hogy elseperje a közvélemény ezt a miniszterelnököt.

Polónyi Géza: Hozzuk tisztába, mi a célja a zárt ülésnek. Itt nem lehet a kérdést elintézni. Tény az, hogy napirend előtti felszólalásra kérék engedélyt. Ezt nem kaptam meg. Erről van szó. Tudomásul vesszük azt, hogy a többség szolidáris a miniszterelnökkel. Az ellenzék feladata az lesz, hogy módot keressen ezt napirendre tűzni. Tisza álláspontja nem egy nyelvbotlás. Ez egy rendszer. Egy kormányzati irány. A miniszterelnöknek sejtelmé sincs a magyar közjogról. Ez ellen a felfogás ellen kell sikra szállani. Emlékeztet a Hérváry botlására, megtalálta a ház a módot, hogy ezt reparálja. Ha van nemzeti becsület, úgy itt erre szükség van, hiszen 1867 óta törvény is van rá. Ilyen kormányfővel szemben, ki ilyen nyilatkozattal áll elő, minden eszköz megengedett.

Ha védeni tudják az álláspontot, miért nem állanak fel? Mert a gazda nincs itthon? Hiszen az önk politikai reputációjáról van szó. Talán nincs engedélyük?

Felkiáltások: Lelát mamelukok!
Polónyi Géza: Kérde a ház elnöke, miután nincs kiállítás, hogy a többséget kapacitálják, világosítsa fel, mi az oka, hogy ilyen nagy kérdésben, melyben az ő hazafisága (Nagy derűlttség balról) is talán velünk van, nem engedett felszólalást.

Perczel Dezso: nézetem az, hogy zárt ülésnek nincs célja.

Felkiáltások: Nem arról van szó. (Nagy zaj.)

Perczel Dezso: Már megmondtam, miért nem engedtem meg a napirend előtti felszólalást, ezt nem ismétlem.

Polónyi Géza: Személyes kérdésben kijelenti, hogy ezt más államban nem engednék meg.

Visontai Soma: Sajnálja, hogy az elnök éppen ennél a kérdésnél nem gondoskodott arról, hogy ezt kellő formák közt megbeszéljék. Ő az oka. Indítványozza, állapodjanak meg abban, hogy tüzérek napirendre Tisza nyilatkozatát. Körber ügyben meglették, kérték ezt, most lehetetlen, hogy ennek utálják végéig. Fejtetgeti a 67-es törvények szellemét, ebből kétségbevonhatatlanul megállapítja a jogot. Hát ez a paritás?

Hegedűs Sándor felszólalásában kifejti, hogy ez a dolog zárt ülésen nem intézhető el. Cél szerű volna, ha a ház a végére a vasutasok fizetésrendezésével és a ma fölvetett kérdést holnap a költségvetés tárgyalásánál folytatnák.

Kaas Ivor báró a német nyelv becsapódását látja a dologban s ez ellen tiltakozik.

Hock János és Kubik Béla az elnök eljárását kritizálják. Ezzel a zárt ülést az elnök berekesztette.

Szünet után a napirendet állapították meg, mely szerint a holnapi ülés napirendjére a mai tárgyakat tűzik ki, mire az ülés véget ért.

hogy év végén megbukom két tantárgyból. En sem.

Mikor a vendégszoba előtt halgatództunk, Kempen bácsi már úgy horgolygott, mint az inárcsi fürdőszobában, a mely gőzöregre van berendezve. Övatosan benyitottunk a sötét szobába. Dusa szembeállott az ágygal, magam pedig a dívány mellé állottam és fogam borzostán vacogott a félelemtől, de azért mégsem szaladtam el.

Ekkor a laternából két fényt vetettem a falra és Dusa odaállott a fény tányérba és a szemét forgatta. A fekete macskát pedig a karján tartotta, mintha pólyagyerek volna. Ámbár tudtam, hogy Dusa mégis olyan iszonyú és kísérteties volt, hogy halálra megijedtem és a laterna reszketett a kezemben és a két fény is táncolt. De azért még sem szaladtam el.

És Dusa ekkor fölvetni kezdett.

— Kempen! Kempen! — üvöltött — Kempen!

Hanem a bácsi igen mélyen aludt és csak akkor ébredt föl, amikor Dusa már sokszor üvöltött. Ekkor egyszerre felült az ágyában és mereven nézte a reszkető fényt.

— Ismersz Kempen? — üvöltötte Dusa.

— Ki az? Mi az? — ordította a bácsi.

— Suskovicsné vagyok, akinek meggyilkolt az urát. A gyermekeimnek nincs sem apja, sem anyja, elhoztam neked, nesze, neved föl!

Azzal a farkánál odadobta a macskát az ágyra. A macska ijedt nyekkenéssel ráesett Kempen mellére, onnan fölugrott az almárium tetőjére, mint egy fekete ördög.

Kempen bácsi nem szólt semmit, hanem visszafeküdt a párnára. En pedig hirtelen elfutottam a laterna gyertyáját, aztán kiszaladtunk az ajtón, miközben jól összehittottuk a fejünket. A macska a lábunk alatti rohant ki. Azt hitük, hogy Kempen bácsi fel fogja lázítani az egész házat, de biz az meg se moccant a szobá-

Szabízottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, június 22.

Kolozsvár törvényhatóságának jogi, pénzügyi, tanügyi és rendészeti szabízottsági tagjai tegnap délután 3 órakor üléseztek Szvacsina Géza polgármester elnöke alatt. A tárgysorozat első pontja a vallás és közoktatásügyi miniszter leirata a kolozsvári tanító ház előtt elvonuló záporosatorna elhelyezésével fölmerült 135 koronányi költség fedezetének kérdése volt.

A miniszter ugyanis nem akceptálta ezt a költséget azzal a megjegyzéssel, hogy az ellenőrzést a város érdeke kívánta, tehát viselje is a város ezt a terhet. A szabízottságok ily értelemben is terjesztik ezt az átiratot a közgyűlés elé.

Esztorgom vármegyének átirata a bortermelőknél a boritaladó és fogyasztási adópótlék alóli felmentése tárgyában a napirendre tevését ajánlja a közgyűlésnek.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye átirata a lótenyésztés állandó irányítása és fejlesztése tárgyában a bizottságnak az a javaslata, hogy a közgyűlés pártolólájon írjon fel mellette.

Az E. M. K. E. megkeresésére Körösi Csoma Sándor emlékének emelendő szobor ügyében a gyűlés 50 korona adományt kíván megajánlani. Ezután ugyancsak pártolólájon fogadta a bizottság a Szatmármegyei gazdasági egyesület megkeresését a kisbirtokok tehermentesítésére. Ellenben várakozási álláspontot ajánl a közgyűlésnek az „Országos Irodalmi Szövetség” elnökségének ama megkeresésével szemben, hogy a szövetséget céljai elérésében és törekvésében a város anyagilag és erkölcsileg támogassa.

Tudomásul vette a bizottság, hogy a háromszögletű és tagosított határjelek egy már alkalmazott mezőfő felügyelete alatt áll, valamint, hogy a város ház épülete homlokzatára nem helyeznek elektromos órákat, mert annak beállítása 17/7 kor. felállítási és évi száz korona rendszeres kiadással járna.

Ezután egymásután elvetették Kontzey Imrénnek fellebbezését a Széchenyitérten tűzcsap beállítás tárgyában hozott tanácsi határozat ellen.

Öhlbaum Jakab kérelmét — Hegedűs-utcai telken keresztülvezetett vízvezeték csővel elfoglalt területen engedett szolgalmi jog kárpótlásáért,

Rucska Lajos kérését telekfelosztás iránt,

A kolozsvári k-yes tanítórend kérését szintén telekfelosztás iránt és végül Hrsch János kérését a Fellegvári-ut VI. oldalsíkator szabályozási vonalának megállapítása iránt.

Nagyobb vita kerekedett a gyűlés utolsó pontjánál:

A Fellegvári- és Rákóczi-ut, továbbá az Esterházi- és Kismező utca csatornázási munkáira beérkezett vállalkozói ajánlatok ügyében.

A tanács javaslata az, hogy a munka Pollák Samu vállalkozónak adassék ki, mert eddig megelégedésre végzett munkái és vagyoni biztonsága ellenszinyozza a Földes-féle 135 koronával olcsóbb ajánlatot. Ily értelemben szólaltak fel Dobál Antal, dr. Menyhárt Gáspár és Gombos Ferenc is, míg Földes ajánlata mellett dr. Tutsek érvelt. A többség azonban a tanács javaslát fogadta el azzal is, hogy a határozat csak birtokon kívül feleltethető meg.

Ezzel az ülés véget ért.

A gyűlésen jelen voltak: Benel Ferenc tb. tiszti főügyész, dr. Csipkés Károly, Dobál Antal tb. tiszti főügyész, Gombos Ferenc, Kántiz Jenő, Kuszkó István, Kontzey Imre, dr. Menyhárt Gáspár, Szilágyi Lajos, Tanács József, dr. Tutsek Sándor, Zagoni Szabó Mihály.

jában. Dusa aztán megmosakodott, anélkül, hogy valaki észre vette volna a cselédnek közlő s mire edesmamák visszajöttek Szombathelyektől, akkor már mi ketten mélyen aludtunk, ki-ki a maga szobájában.

Mikor reggel fölébredtem, igen örültem a sikerült tréfának, de apa rosszkedvű volt reggelénél és azt mondta, hogy Kempen bácsit haldoklóval találták a szobájában. Erre már én sem örültem. Kempen bácsit a nyavalya törte és félbeszállt és edesmamája azt mondta, nagyon kelletlen, hogy épen a mi házukban lett beteg. Később Dusával kimentünk az ököristálló mögé és ott tűnőpílyesen megesküdünk, hogy ezt nem fogjuk elmondani senkinek. Meg is tartottam az esküt, csak két jó barátomnak mondtam el, de ők viszonzás-ként tettek, hogy a kinpodon sem vallják meg és igazgató urnak. (Mind a kettő igen elszámt ismétlő.)

Kempen bácsi még öt napig fektült nálunk, de nem halt meg, hanem hazavittek tragacson. Még akkor sem tudta, hogy fü-e vagy leány. Azóta elmúlt egy esztendő és most már egészen jól van. A mulkor láttam a templomban, bottal jár, de azért egészen jól van, csak kukkol egy kicsit.

A vakáció, fájdalom, igen gyorsan röppent el, mint rendszeren és Dusa igen sajnálta, mikor a szülei három hét múlva már kibékültek és őt hazavittek. Ámbár csak leány, mégis be kell vallanom, hogy nem ismertem meg fiút, aki olyan lett volna, mint ő. Mert akárhányszor fájts is neki valamije, azért sohasem sirt, még akkor sem, amikor megugrta a Fanni. (Fanni egy csikó.) És nem is árulkodott soha. Most is sokat gondolunk egymásra és gyakran igen szép képes levelezőlapokat kapok tőle. Ha nagy leszek, talán feleségül veszem, mert ő ezt igen óhajtja, de előbb meg kell tanulnom a boxolást különben mindég neki lenne igaza, ami lealázó volna rám nézve.

Herczeg Ferenc.

A tisztviselők részéről: Szvacsina Géza polgármester, Fekete Nagy Béla tanácsos, dr. Esterházy László főjegyző, Tarnai Mór aljegyző (tb. főjegyző), dr. Nemes György aljegyző, Föder Ottó aljegyző, Tömösvári Miklós főpénztárnok, Póczy Mihály főmérnök.

A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, június 21.

Most már a leglelkesebb oroszofil, a francia nemzet is belátja, hogy rosszul áll a bál muszka részen ott a távol Keleti csataterén. A végzet feltartóztatlanul pusztítja, rombolja a cár hadseregét, amely nemrég még gunyos lenézésre illette a törpe ellenséget. A sok távirat és hadijelentés szavaiból kiérzik a rémületes futás, amely az oroszok részén minden ütközetet befejez. De a szűkszerű táviratok nagyrészt a cenzorok kék plajbászán át kerül a nyilvánosságra s így az igazságot csak elképzelni lehet azokból. Egy londoni lap levelezoje most jónak látta leutazni Shanghaiba s onnan küldeni cenzurátlan jelentést a harciérőről.

Három ütközetet láttam — jelenti a londoni levelezo — három véres mérkőzését az orosz és japán fegyvereknek. Idősebb ez a huszár ütközet, a melyet két évtized óta a világ különböző síkjain különböző népek fegyverei között láttam s a tapasztalat e mostani háborúban nyújtott legérdekesebb tanulságokat. Egész legenda lett a japánok hősiessége; hanem semmiféle szó nem képes kifejezni azt, a mit a szem láthat. Nem szenvedélytől elragadt fanatikussá hősök ezek, hanem számíttással, hidegvérrel meghalt katonák. A lelkesedés tüze alig ég az arcukon, a mikor tisztjeik vezényszavára rohamot intéznek az ellenfél ellen. Hanem az egész csatárláncban valami rendkívüli közös érzés nyilatkozik meg; minden egyes japán katona azzal az érzéssel hal meg, hogy jön utána a többi, az ő halála csak előkészítő, hogy a többiek győzzenek. Hátrálást nem ismer ez a hadsereg. Ha a vezényszó azt parancsolja, hogy előre menjen, feltartóztatlanul tödül előre minden gondolkodás nélkül, mísem tördve az ellenség golyóinak záporával, sem azzal, hogy a bajtárs elesik az oldalán, előtte s mögötte; a hadtest: előre nyomul, átgázolva a halott bajtársakon. Hanem ők maguk is kitűnően lőnek.

Nagyon kevés japán golyó vész kárba. Amikor pedig rettenetes tüzelésük ezírel oszja a halált, az apró emberek siető csatárvonalra nagy sebességgel rohan előre, az ember bámul, hogyan képesek így löni és rohamot intézni szinte egyszerre. Az oroszokat valószínűleg rémített fojja el ilyen pillanatokban. A yaiui csatánál láttam a következő jelenetet: A mikor a japánok már közel értek az ellenséghez, egy orosz kapitány állt az egyik szárnyasapánál, katonái sorra hullottak el mellette, ő maga is sebet kapott. Egyszerre a katonák egyike eldobta a fegyvert és elkiáltotta, hogy nem harcol tovább s felemelte a két kezét az ellenség felé, jelölt annak, hogy megadja magát. A katonát a tisztje lelőtte a revolverével; de a lefegyverzés példája hatott; a következő pillanatban az egész szárny minden egyes katonája eldobta a fegyvert. Végül a tisztnek is meg kellett adnia magát. Pedig még sikerrel tarthatna volna magát a csapat; hanem a rémítést elvette az erejétől... S mennyi ilyen jelenet játszódott le s szerz diadalt a japán zászlónak!

Ez a Schanghaiból küldött jelentés minden sorában megegyezik azokkal a hírekkel, a melyek a csatárról érkeznek. Légió számra halmozódnak fel a história anekdotái, a melyek a csata során keletkeztek. A japán táborokban mindennaposak a következő jelenetek: Az előőrs jelzi, hogy orosz csapat közeledik. A csapat rendtelül és futva jó. Az előőrs lövése emeli a fegyverét; ekkor látja, hogy az ellenséges csapat fehér kendőket lobogtat... Néhány perccel később a táborban vannak az orosz katonák. Nem érik egymás nyelvét; de az egyik katona franciául tud s a japán tiszt megérti.

— Éhesek vagyunk és fáradtak. Nem harcolunk ellenetek, de adjatok ételt és pihenőt.

A szökevények ettől fogva vendégei az ellenségnek, nem hadifoglyok, hanem valóságos vendégek, a kik a legjobb falatokat kapják.

Ezzel ellentétben a következő jelene- teket mesélk az orosz táborból: Előőrsök japán katonát fogtak el. A japán megakarta ölni magát, nehogy az ellenség kezébe kerüljön, de nem volt ideje erre. A foglyot behozták a táborba a parancsnok elé... néhány perccel később pedig kancukóval vallatták, árulja el a bajtársait, a hazáját. — És a japán katona inkább holtra ostromoztatja magát, semmint árulóvá legyen...

Ez a két ellentét jellemzi az egész háborút; ebből ugyan nem nehéz levonni a következtetést, melyik a barbár a két ellenfél közül.

Olvasóinkhoz.

A külső érvényű forduló alkalmával olvasóink szives figyelmét felhívjuk lapunk további támogatására.

Uj harcok, új küzdelmek várakoznak reánk és a magyar közélet talajából immár mind erősebben buzognak fel a nemzeti szellem követelményei. E harcokra és küzdelmekre kívánunk további mandátumot a mi közönségünkől, melytől eddig is erőnkert nyer-

tük és amelytől várjuk továbbra is, a mi eltelő öröknek.

Politikai hitvallásukat néhány szóban körvonalazhatjuk: szívünk minden dobban, lelkünk összes érzései az öndlő Magyarországra nagy és fenéges gondolatában futnak össze.

Ebből a gondolatból most szinte hatalmas erővel tört ki, az öndlő vánterület életbevágó eszméje. Esért kell most ismét megvívni a nagy csatát a nemzeti közakaratnak, az osztrák érdekekkel. S mi részt kívánunk magunknak ebből a küzdelemből is. Lelkesen és kitartóan.

Egyébent maradtunk akik voltunk eddig. Hú barátja mindannak, a mi a köz érdek javára szolgál; elszánt ellensége mindennak, ami ezzel ellentétben áll.

S igyekeznünk továbbra is, legjobb tehetőségünkkel megmaradni az erdélyi részek vezető-organáinak és becsületes munkával törekszünk előjuttatni egy minden tekintetben megfelelő lapot szolgáltatni.

Kérjük azokat, kik szívükben örülnek a magyar nemzet boldogulásá iránti vágyat és öhaját támogatassanak bennünket ezután is.

Hazafias tisztelettel:

„Ujság”

szerkesztősége.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Félévre..... 12 kor.

Negyedévre..... 6 kor.

Egy óra..... 2 kor.

UJDONSÁGOK.

Uj beosztás a rendőrségen.

Kolozsvár, június 22.

A rendőrségnél bekövetkezett személyi változások folytán szükségessé vált, hogy az elintézközés váro teendői a változott viszonyokhoz mérten osztassanak be; ennek megfelelően folyó évi június hó 25-től kezdődőleg az összes kihágási ügyek intézését — a közbiztonság elleni kihágások kivételével — Tussai Gábor alkaptány fogja teljesíteni, megmaradnak nála azon felül az állategészségügy és állatvásártéri teendők egyéb elsőfokú intézkedést igénylő részei is.

Csoma Zsigmond alkaptány teendőit fogják képezni az iparügyek, iparigazolványok, iparengedélyek iránti bejelentések intézése, iparlajstromok vezetése stb. Piaci, közegészségügyi, közisztasági és tűzrendőri intézkedések, nemkülönben az elvesztett és talált tárgyak és bitang állatokra vonatkozó bejelentésekben való intézkedés. Ugyancsak a nevezett alkaptány bízott meg az iparhatósági biztosi teendőkkel és a helyközvetítő, valamint a zálogházak felügyeletével, helyesebben időközi vizgáltaival is.

Dr. Rimóczy József alkaptány munkakörébe utaltatták a cseléd, építés rendőri, körházi dajkásai ügyek; a cseléd-könyvek kiadása, valamint a kéjelgési ügyekkel kapcsolatos teendőknek azon részei, a melyek a különböző változásokra, nyilvántartásra és igazolványok kiadására vonatkoznak. Ugyancsak dr. Rimóczy József alkaptány felügyeleti körébe utaltatták a bejelentések nyilvántartása, illetve teendői közé soroltattak az elmebetegekkel való intézkedések és a piaci árjegyzékek szerkesztése is.

Egyebekben a munkakörök érintetlen maradtak és csak annyiban esnek változás alá, hogy a pércocsitáladonosok és segédek törzskönyvének vezetése; továbbá a bérkocsis hajtási jogosítványok kiadását Hadady Endre főkapitány közvetlen intézkedése alá vonta, az eltűnt és eltűnt egyének feltalálása iránti eljárást pedig bünygyi osztály fogja ellátni.

(A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.)

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara e hó 24-én pénteken délután 4 órakor tartja rendes közgyűlését a kamara Deák Ferenc-utcai helyiségében. A közgyűlésen a következő ügyek kerülnek tárgyalás alá: Elnöki közlemények. Ügyforgalmi jelentés; a) Miniszteri leiratok: A m. kir. honvédség 1905. évi lábbeli szállítása. A hazai ipar- és középítkezések. A beszerzési orsz. állat- és kirakóvászár napjainak meghosszabbítása. Nagysajó közszé helypénz díj szabályzata. b) Társamárak megkeresései: A bélyegtörvény módosítása (szegedi kamara). A postakárképzártari intézmény tökéletesítése (aradi kamara). Közszállítási ügyek szabályozása (győri kamara). A székelyföldi földök tanulmányozása, kapcsolataiban kamara titkári értekezlettel [marosvásárhelyi kamara]. c) Hatóságok, társulatok stb. megkeresései: Szamosújvár város helypénz díj szabályzata. Gépségély kérés. A nyersbőrök sérülését megakadályozó törvényes intézkedés kérdése. Indítványok: Elnöki indítvány a végeladások rendezése tárgyában. Elnöki indítvány a nyári hónapok alatt tartandó munkaszünetről, Hirschfeld Károly indítványai: a) gépkelzők mentő-tanfolyama ügyében, b) kamarai bizottságok kiküldése a kamarakerület ipari viszonyainak tanulmányozására.

— (Magántisztviselők összejövetele.) A magántisztviselők helyi bizottságának elnöksége a tagok tudomására hozza, hogy e hó 22-én este fél 9 órakor a Biasini szállodában levő helyiségben a rendes havi összejövetelt megtartja.

— (Kiállítás a női ipariskolában.) Dékán Árpád a halasi ev. ref. fő gimnázium jeles tanára, az ugynevezett „halasi csipke” feltalálója, e hó 25., 26. és 27-én kiállítás rendez találmányából a kolozsvári női ipariskolában. A romek izlésre

való magyar specialitás a múlt évben Budapesten tartott karácsonyi iparművészeti kiállításán első díjat nyert. Az iskola vezetősége ez után is felhívja az érdeklődő közönséget a szép kiállítás megtekintésére.

— (Törvényszéki főtárgyalás.) A múlt évben nyár elején Szilvéán György meződombi lakót őjjel két haragosa, a korcsmából kijövet botokkal megtámadta s azután kitört kezekkel verben fagyva olt hagyták a földön, midőn segélykiáltására odasiettek fia, Jakob és Gligor, kik üldözőbe vették a támadókat Burján Józsefet és Ruzs Tanaszt. Véres verekezés fejlődött ki ekkor a négy ember között. Tegnap állottak valamennyien a kir. törvényszék, mint büntelbírószék előtt, súlyos testi sértéssel vádolván kölcsönösen egymást. A bizonyító eljárás folyamán kintt, hogy Burján József és Ruzs Tanaszt voltak a támadók. A vád és védbeszéd megkérdezése után a bíróság következképp ítélt. Büntönek találta a két támadót a súlyos testi sértés elkövetésében, s külön-külön 2—2 havi fogházra s 10—10 korona pénzbüntetésre ítélte el. Bebizonyítottan látta azonban a bíróság azt is, hogy Szilvéán György és fia átleték az övédelem határát s így Szilvéán Györgyöt és Gligort is büntönek találta a súlyos testi sértés büntetésében s külön-külön 8—8 napi fogházra és 10—10 korona pénzbüntetésre ítélte el, Szilvéán Jakobot azonban fölmentette a vád alól. Az ügyész az ítéletbe belenyugodott, a vádlottak enyhítésért, a védő pedig felmentésért fellebbezést jelentettek be.

— (Termelői és vállalkozók figyelmébe.) A kolozsvári, nagyenyedi és dési állomáson elhelyezett m. k. honvédség részére ez év szeptember hó 1-étől 1905. évi agusztus hó 31-ig terjedő egyévre szükséges termény és anyagigándóság cikkek biztosítása iránt a m. kir. kolozsvári VI. honvéd körletti parancsnokság által pályázati hirdetmény becsátatott ki. A termelői és vállalkozó közönség figyelmét felhívjuk ezen hirdetménynek illetékes helyen való megtekintésére, ahol bővebb felvilágosítást nyerhetnek a részleteket illetőleg.

— (Romlott hus egy mészárszékben.) Csak a napokban írunk meg, hogy egy Széchenyi-téri zsidó-mészárszékben a rendőrség 5 kilogramm romlott húst kobzott el, de a tulajdonos ugylászik nem okult a rendőrség beavatkozásán, úgy hogy amikor tegnap reggel dr. Tompa János városi tiszti orvos Péter Kálmán rendőrbiztos kíséretében a Széchenyi-téri mészárszék húsállományát vizsgálta, a kolozsvári izraelita hitközségnek ott levő mészárszékében két és fél kiló romlott, már büdös húsra talált. Az élvezhetetlen húst, mely már ezernyi betegség csíráját rejtette magában — a rendőrség lefoglalta s szigorú vizsgálatot indított a lelkiismeretlen mészáros ellen.

(A kolozs-alaguti iskoláról.)

A mint értesülünk a kolozs-alaguti iskola évrő vizsgája e hó 29-én lesz, azonban az ideán nem lesz olyan ünnepségek keretében mint ezeltől. Ezt természetesen nem helyesleljük. Az iskola közadakozásból épült: nincs reá meg a jog, hogy onnan a közönséget kizárják. De a növédek ambícióját, szorgalmát csak növeli az a körülmény, hogy az esztendő eredményeiről nagy közönség jelenlétében tethetnek tanúságot. Hisszük, hogy a vezetőség, az előző évek példája szerint, most is megtartja a szokásos záró-ünnepélyt.

(Szerencsétlenül járt gépész.)

Thorián Béla, a román. kató. státus uradalmi gépész tegnapelőtt Nagyalmás kolozsmegyei közönségben majdnem áldozatul esett vizgázatlanságának. A gépész ugyanis egy működéskészen levő szecskavágyó gép kerekét oly ügyetlenül fogta meg, hogy a gép kiálló éles kése ekapta jobb kezét és teljesen összeroncolta. A gyorsan előhívott körorvos keközte a nagy fájdalomtól és vérvetésegtől elájult embert és beszállította a kolozsvári országos körhöz sebészeti osztályára.

(Életunt cselédleány.)

Lapunk tegnapi számában hirt adtunk arról, hogy Székely Anna 17 éves, vstai illetőségű cselédleány a fölötti bánatában, hogy kedvese hirtlenül elhagyta, maróingot ivott. Az öngyilkos leányt a mentők eszméletlenül szállították a belgyógyászati klinikára, bár az első tünetek még reményt nyújtottak a felgyógyulásra, a szerencsétlen leány a tegnapi éj folyamán iszonyú kínok között kisenvedett. Holtestét a bonctani intézetbe szállították.

(Notórius tolvaj.)

Moldován Hugli Fülöp György a legügyesebb csirkefogó híreben állott a cigánysorban, olyan agyafutó ügyességgel, páratlan raffiniával s a tolvaj-fogások olyan szakísmeterevel követte el rendszerint kisebb-nagyobb lopásait, hogy a rendőrség legszorgosabb kutatása is csak a legrikább esetben tudott eredményt elérni. Vele is hiro Farao népe között az ügyeskező Moldovának; valószínű szaktekintélylyé nőtte ki magát bajtársai előtt. De ha a tolvaj öregedik, cserben hagyja kipróbált ügyességét, melylyel annyiszor ki tudja kerülni a rendőrség oltalmát, így történt Moldovánal is. Tegnapelőtt délután a Széchenyi-téri piacra vonult ki a notórius gazember, hogy a vásári zaj közepette észrevétlenül egy kis zsák-mányra tegyen szert. Egyik örszemű kiállított unokája nem-okira értesítette, hogy egy kofálav veszedék parasztember körül kíváló alkalom kínálkozik a zavarosban való halászásra. Több se kellett Haglinak. Azonnal a parasztember pártjára állott, barátságot kötött vele, majd leitatva védcéet egy közeli korcsmában és elszedte tőle minden pénzét. Kovács János — ez a kárt szenvedett szegény ember neve — azonban csakhamar magához tért rézségességéből és testét jelentést tett a rendőrségnek, mely

az adott személyleírás alapján, minden tagadása ellenére, gondjaita vette Moldovánt. Most a hívőben várja több „elítélésellen” egy-ének következményeit.

— **(Megszokott kocsis.)** A kolozsvári rendőrség körözési eljárást indított Turján Nyiklás kocsiságja ellen, a ki gazdaságától, Mendel Izrael alsószóvati szatellitát a bevásárlásra átadott pénzzel megszokott. Mendel tegnap 58 korona készpénzzel és egy láda tojással beküldte kocsisát Kolozsvárra azon utasítással, hogy a tojást adja el 60 koronáért és így az összes pénzzel, 118 koronával sőt és szeszt vásároljon. Ez utóbbi pontig a kocsis teljesen eleget tett az utasításnak, de, ugyáztik, elfelejtett visszatéríteni gazdájához. A Mendel feljelentése nyománba tett körözési eljárás mindezekig nem vezetett eredményre.

— **(Bremits gyilkosainak tárgyalása.)** A szegedi esküdtársak tegnap kezdte meg Bremits Pál gyilkosainak büntügyi tárgyalását. A tárgyaló terem zsúfolásig megtelt közönséggel oly annyira, hogy Budapestről tegnap odaérkezett tudósítónak se adhattak belépő-jegyet az elők. Kilenc órákor fegyveres őrk véretek a terembe a két vádlottat, Sibil Mladent és Sibil Györgyöt. Legelőbb Sibil Mladent hallgatja ki az elők az általános kérdésekre. Utána Sibil György felel az általános kérdésekre, elmondván, hogy 28 éves, nős és görög keleti vallású. Az elők ama kérdéseire, hogy bűnösnek érzi-e magát nem-mel felelnék és feleletüket csaknem egyszerre magyarázni kezdik, amiért az elők megszakítja beszédüket. Néhány alkali intézkedés után felolvassák a vádlevelét, amely a Sibil testvéreket előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkossággal vádolja. Igen sok tanu van beidézve s ez óron a tárgyalás legakább három napig tart.

— **(Az Erzsébetfalvi gyilkosság.)** Annak a vérügyes család irradának, amelynek tegnapelőtt éjjel játszódott le Erzsébetfalván az utolsó felvonása, egy részletét sem fedi már homály. Belátni már a rejtélyes bűnügy egész szövegébe, tisztán állnak már azok az indítók, amelyek a szerencsétlen fiú bűnös életre vitték sa meg szerencsétlenebb apát, annak a gyilkosává tették. Stauber János körülbelül három esztendővel ezelőtt par haza a katonaságtól. Akkor megháza odott. A házasságból két gyermeke származott, a kik közül az egyik, egy két éves fiúcska, néhány hónappal ezelőtt játék közben beleesett Stauber Ágostonnak, a gyilkos apának, kocsmájá alatt elfolyó patakba s megfulladt. Stauber János, aki egészen idáig becsületes munkával kereste meg a kenyerét, bánatában ivásnak adta magát. Az ital aztán végleg tönkretette. Gyermekeinek szerencsétlenségét az édes anyját, Stauber Ágostonnak okozta. Föl is jelentette a pestvidéki kir. törvényszéknél gondatlanságból okozott emberölésért. A törvényszék azonban két héttel ezelőtt felmentette Stauber Ágostonné, ami annyira elkéserítette a fiát, hogy azóta még többet ivott s még duhajabban viselkedett. Gyermekeinek a halála óta, folytonosan civakodott az apjával is, nekia feleségének fogta a pártját. Minden alkalmat felhasznál, hogy az apját bosszantsa. Tegnapelőtt éjjel újra összeütközésre került a sor az apa és fia között. Stauber János ismét részegen dukajkodott az apja kocsmájában. Az őcsce, hogy a folyton megújuló veszekedésnek elejét vegye, aludni küldte a bányát.

— Jó, megyek — szolt Stauber János — de csak akkor, te is jössz.

Az őcs szinleg le is fektült vele és mindig bátyja horkolásából arra következtetett, hogy az már alszik, felkelt és dolgára ment. A garáda ember azonban csakhamar fölébredt, feltápaszkodott és a kocsmahelyiségben újra kezdte a duhajkodást. Közben kijött az apa. Az elzútt fiú most mindenáron beléje akart kötni. Mikor az őcs Stauber a kocsmára előtt vesztgő két kocsis kocsisára rászolt, hogy hajtson tovább Stauber János először mindenféle szidalommal halmozta el az apját, majd két rántott és learkta szurni. A megámatodott ember beugrott az ivóval szomszédos szobába. Itt felkapta az asztalon heverő kenyérvágó kést és elkéseredett haragjában azzal rontott ki. A részeg merénylő, hogy apja kezében is kést látott, megijedt. Futva menekült a kocsmából az utcára, segítségért ki-áldozva. Az apja nyomon követte. Jó darabig tartott ez a rémes hajsz, a melyben az őcs fékezhetlen dühvel üldözte a fiát. Senki sem mert közéjük állani és a mikor Stauber hátrahézt az őt üldöz őcs emberre, megbottlott és elesett. A következő pillanatban már rajta temett az apa és egymásután kétszer oldalába dőlte a kést. Mind a két dőfés halálos volt és Stauber János szörnyet halt az utca kelős közepén. Az apa erre kiejtette a kést kezéből és önként jelentkezett az előjáróságnál, a hol letartóztatták. Stauber János holttestét tegnap délután boncolták föl Andránszky és Szikszay törvényszéki orvosok. A temetése ma délután lesz Erzsébetfalván. Érdekes, hogy Stauber Ágostonné, a kinek a központi vásárcsarnokban „stand”-ja van, ma is egészen nyugodtan árulja a cseresznyéjét. Mintha mi sem történt volna.

— **(Házasságszédelgő gavallér.)** Érdekes ügy aktát hevernek a fővárosi rendőrségen. Egy veszedelmes gavallér szélfűzős hámorsól van szó, aki a vasalt nadrágja és a lakkeipője révén befurakodott egy tisztességes ur család szentélyébe s ott mint kérés szerepelt. A leányt hangzatos szavakkal, bonbonokkal, udvarlásai el-kábitolta, beszélt a jövőd boldogságáról, szerelemről, míg a kisasszony végre elhitte a lakkeipő ur hazugságait és megígérte, hogy a felesége lesz.

A leány apjának — aki igen előkelő államhivatalnok — azonban nehezebb kuzinál. Az őcs urnak eles szeme volt, meglátta, hogy az elegáns külső alatt aljas, közönséges szív dobog és egy délután a

fiatalember tudtára adta, hogy igen meg-tisztelné, ha nem látogatná meg többé sem őt, sem a családját. A fiatalember nem esett kétségbe, el ugyan nem járhatott többé az előkelő házhoz, de azért talált rá módot, hogy érintkezzen a kisasszonnyal. Leveleket írtak egymáshoz, találkoztak is gyakran cukrászdákban és a korzón s a viszony csak folyton intímabb lett közöttük. A fiatalember elmondta, hogy az apját Csöry Bélának hívják, duszagzag alföldi nábob, akitől fél millióért többet fog örökölni. A leányban ez az adat még teljesebb bizalmat ébresztett a lovag iránt s csöpp sem lepődött meg, mikor az udvarló elkérte a kis aranyórját az alatt az ürügy alatt, hogy gyémántokat tétel bele. Ez mult héten történt. A rákövetkező nap a fiatalember gyönyörű bokréttát nyújtott át a hölgynek egy egyetem-íri cukrászdában és örömmel tudatta, hogy a gyémántoskák két nap múlva készen lesznek. A fiatal pár gyönyörű boldogságban töltötte a délutánt. Kocsiztak, sétáltak, végre is estefelé elváltak és három nap múlva új randevut beszéltek meg. Ebből a randevuból azonban sem lett semmi. Egy véletlen akadályozta meg. Ugyanis, mikor a kisasszony a sétáról hazatért, az édes-anya így szolt hozzá:

— Lányom, hol van a te órád?

A lány elpirult, aztán azt mondta, hogy óráshoz adta.

— Az lehetetlen — mondta az apa — ezt az órát valaki tegnap eladta. Még pedig egy magas szőke fiatalember, a ki az Erzsébet-téren lakik! Hordárral küldte el egy Kerepesi-úti órástáletbe azzal a megbízatással, hogy adja el. Kapott is érte negyven forintot.

A kisasszony rosszul lett, de azután felöntözték és az édesapjával együtt be-mentek a rendőrségre Farkas kapitányhoz és előadták neki a szomorú esetet. A kapitány nem sokat gondolkodott, elővett egy albumot és így szolt: Itt vannak a notórius házasságszédelgők! Az ur kisasszony bele-nézett egy pillanatra, azután eliskoltotta magát. Az albumban meglátta Csöry Gyula nagyságos ur arcát. De rabruhában, számmal. A kép alatt pedig ez a név állt: Drunka Pál 28 éves pincér. A rend-őrség most keresi a veszedelmes házasságszédelgőt.

IRODALOM.

(.) **A „Budapesti Ujságírók Egye-sülete”** segélyalapja javára egy Almanach ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műmellékletek lesznek a műben. Az Almanach igazán szemet és lelket gyönyör-ködítő nagy albumalaku díszmű lesz és potom 5 ft-ba kerül. Megrendelések a »Budapesti Ujságírók Egyesülete Almanachja« kiadóhivatalá-hoz küldendők, Budapest, VII. Károly körút 9. Mutatóul közöljük Herczeg Ferenc fenti cikkét, melyet az Almanach számára írt.

MŰVESZET.

A konzervatorium hangverse-nye. Ma szerdán rendez a kolozsvári zenekonzervatorium második vizsgálati hang-versenyét, ezuttal a városi vígadó nagyer-mében a következő változatos műsossal:

1. Mozart. Fantázia (d—moll.) Zongorán előadja: Farkas Irén (5-ik osztály.)
2. Mendelssohn. Koncert ária. Énekli: Molnár Margit (4-ik osztály.)
3. Allaga. Magyar ábránd. Zongorán előadja: Kalus Margit (5-ik osztály.)
4. Sarasate. Spanyol táncok. Hegedűn előadja: Veszprémi Lajos (8-ik osztály.)
5. Zongorán kíséri: Simon Ilonka.
6. Beethoven. Zongoraverseny (c-moll I. tétel.) Zenekar kísérettel előadja: Papp Katinka (7-ik osztály.)
7. Godard. Arab dal. Énekli: Benedek Ida (3-ik osztály.)
8. Wietemps. Hegedű verseny (2. sz. II., III. tétel.) Előadja: Orbay Mariska (8-ik osztály.)
9. Zongorán kíséri: Keresztély Piroka (7-ik osztály.)
10. Liszt. Magyar ábránd. Zongorán előadja: Nagy Józsa (8-osztály.)
11. Bizet. Magán dal. „Carmen” című dalműből. Énekli: Cserynyánszky Margit (4-ik osztály.)
12. Mendelssohn. Zongoraverseny. (G-moll II. és III. tétel.) zenekar kísérettel előadja: Simon Ilonka (8-ik osztály.)

A konzervatorium pártoló tagjai jegyeiket az átadott szelvényekért Lepage János király-tér, üzletében vehetik át. Hangverseny kezdete este fél 8 órákor.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szerdán, június 22-én:

A modell.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8-kor, vége 10 kor.

Holnap, csütörtökön, június 23-án:

A két árva.

SZÍNHÁZ.

*** Rózsahegy Kálmán bucsufel-lépése.** Tegnap este bucsuzott el Rózsahegy Kálmán vendégművésznök Jacobi és Laufsnek a „Bolondok háza” című bohózatának félig tett ház előtt. Rózsahegy ezuttal Cipkés Jenő bankhivatalnok szerepében adta ismételtelen tanjelét pompás alakító képességének. A szerep jelentőség-nél fogva is azonban az előadás fővonz-ejének Dezséri Gyula művészi szerep-

lése bizonyult. Ormay Gergely, vidéki ma-gánzót játszóta Dezséri kifoghatatlan, ter-mészetes humorának és alakító művésze-lének teljes érvényesítésével. — Dezséri Gyula pompás játékával állandóan derült hangulatot keltett és nem egy jel-nelével hangos hahótára ragadta a publikumot. Kevésbé jelentőséges szerepekben is hozzá-járultak játékkal az est sikeréhez: Lackó Arenka, Váradinó, Hegedűs Szerafin, Sza-kács, Tompa, Szegő, Mészáros, Nagy, Pin-tér stb.

*** A kaméliás férfi.** A »Goldstein Számi« szerzőjének Kövesi Albertnek, a fővárosi új színházban is nagy sikert aratott énekes bohózatát, »A kaméliás férfi«-t fogadta el előadásra az igazgatóság. Az új énekes bohózat a jövő héten kerül nálunk bemutatásra.

*** Felelevenítések.** E hét végén két énekes repriz teszi változatosabbá a műsört. Szombaton Bokor József csinos zenőjű operetteje »A kis almuzei«, vasárnap pedig Almási—Agának a tavalyi szezonban a fő-városban és nálunk nagy sikert aratott éne-kes bohózága, »Egy görbe nap« kerül színe-re új betanulással és szereposztással.

Táviratok

Kormányválság.

Budapest, június 21.

Tisza István ma Bécsbe utazott. Hirtelen elutazását Plósz igazságügyi miniszter lemondásával hozzák kapcsolatba. E hírek szerint Plósz és Tisza között a katonai törvénykönyv reformja körül merültek fel áthidalhatatlan differenciák. Plósz utódjául Szivák Imrét emlegetik. A Bud. Tud. sietett a kormányválságról szóló hírt megcáfolni, de képviselői körökben ennek dacára biztosra veszik, hogy Tiszának hirtelen elutazása Plósz lemondásával van összefüggésben.

A függetlenségi párt érte-kezlete.

Budapest, június 21.

A függetlenségi párt ma esti értekezletén általános volt a véle-mény, hogy Tisza átiratát továbbra is leghevesebb kritika tárgyává kéri tenni mindaddig, míg Tisza vissza nem vonja a német átiratok-ról tett kijelentését, mely arcul csa-pása a magyar állam önállósá-gának.

A pártértekezlet Bakonyi Samut bízta meg, hogy a mai üle-sen interpelláció alakjában megint szóvá tegye az átiratot s a minisz-terelnökhöz ehhez fűzött nyilatko-zatait.

Polonyi Géza utalt arra, hogy Tisza a pártoknak tett ígértéből mit sem váltott be és semmi kilá-tás sincs arra, hogy az ígért refor-m belátható időben érvényre jus-sanak.

A párt elhatározta tehát, hogy a Tisza-kormányval szemben a legkíméletlenebb ellenállást fogja kifejteni.

A nemzeti-párt tiltakozása.

Budapest, június 21.

A nemzeti-párt ma este tartott ülésén foglalkozott Tiszának a deb-receni polgármesterhez intézett is-meletes átiratával, melyet a párt többsége törvénytelennek talál és szükségesnek látja, hogy Tisza erre vonatkozó kijelentését kikor-rigálja.

A pártértekezlet különösen tiltakozott Tisza István eme kijelen-tése ellen, hogy a 67-es alapon álló pártok helyeselnék a konzul-loknak a magyar hatóságokkal való német levelezését; és ezt a ház legközelebbi ülésén szóvá is fogják tenni.

Bobrikow temetése.

Budapest, június 21.

Ma ment végbe a meggyilkolt finn kormányzó temetése, a cár, a trónörökös s több nagy herceg rész-vétele mellett. A hatóság merény-lettől tartott és széleskörű óvinté-zkedéseket tett a temetéskor.

A szultán küldöttsége Bécsben.

Bécs, június 21.

Ma délután fogadta a király a szultán rendkívüli küldöttségét. A küldöttség vezetője a szultán saját kezű levelét nyújtotta át a király-nak s a kitüntetésről szóló okmányt. A király a küldöttség tagjait szívé-lyesen fogadta s megszólítással tűn-tette ki őket.

Az orosz—japán háboru.

— Legújabb hírek. —

Budapest, június 21.

Nagy orosz veszteség.

Washingtonból érkezett távirat jelenti, hogy Kaicsu mellett Kuro-patkin tábornok serege összeütközött a japánokkal. Az összeütközés rendkívül heves volt s az oroszok teljes vereségével végződött. Körülbelül ötezer orosz maradt a harc-téren. A japánok is súlyos vesz-teiséget szenvedtek.

Pétvárváról jelentik, hogy ott állandó a rettegés a harc-téren levő orosz hadsereg sorsa miatt. Min-den pillanatban ugyanis döntő üt-közet várható és orosz menekült tisztek állítása szerint a japánok feltartóztatatlanul semmisítik meg az oroszok legerősebb po-zícióit is.

A kartauziak vesztegetése.

Budapestre jelentik a következőket:

Páris, június 21.

A karthauziak esetének megvizsgálá-sára kiküldött bizottság Lagrave után De Vallest hallgatta ki. Ez azt vallotta, hogy ápril. 14-én az államügyész a vizsgálat megkezdésével bízta meg és meghagyta, hogy Lagrave hallgassa ki, a kit Ameri-kába való elutazása előtt magához is kére-tett. Lagrave az ismeretes leleplezést tette. Mivelhogy a vizsgálóbíró elől a kijelentés-től botrányt várt, kérte, hogy jelölje meg annak a személynek a nevét, a ki az illető ajánlatot tette. Lagrave megígérte, hogy ezt miniszter előtt, Milteranp előtt megteszi. Ezután a vizsgáló bíró Combes Edgart hallgatta ki. Erre Combes Edgar és Lagra között vita keletkezett azon, hogy vajjon az illető összeg jótkönyvére van-e szárvá, vagy pedig a titkos alap pénz-lárá-ról van-e szó és hogy helyesebb az a ver-zió, hogy az összeg a kormányának bocsát-atnák rendelkezésre. Lagrave elfogadta ezt a helyreigazítást. A bizottság elhatározta Lagravenak és Combes Edgarnak szembesi-tését.

Páris, június 20.

Lagrove a vizsgálóbíró előtt műg a következő kijelentést tette: Felmentve hi-vatali titoktartási kötelezettségem alól, min-dent megmondhatok. Ez nagyon kínos rám nézve, mert a miniszterelnököt mélyen tisztielem. Hét hónappal az 1902. decem-beri megbeszélés után volt, a mikor Com-bes Edgar magához kéretett és azt mondta, hogy nagy szolgálatot tehetek neki. Heve-sen támadnak — ugymond — hogy a kar-thauziaktól egy millió frankot kaptam. Bár ez teljesen léves, nagyon nehéz magamat védenem. Emlékszik rá — ugy folytatá — mily módon vettem az ön közlését mult decemberben. Nem volna hajlandó ez érte-lemben vallani a vizsgálóbíró előtt? En rámutattam arra, hogy lehetetlenség a vizs-gálóbíróknak a Chabert nevet kiszolgáltatni. Ugyanaznap este újból Combes Edgardhoz hívtak, a ki bemutatott a miniszterelnök-nek. A miniszterelnök megjegyezte, hogy tanuvalloomásom nagyfontosságú megfáma-dott fiára nézve. En ugyanazzal a fentar-tással éltem, mint előbb Combes Edgarral szemben. De a miniszterelnök olyannyira kért, hogy engedtem. Másnap magához hí-vott De Valles vizsgálóbíró és megkezdő-dött tanuvalloomásom, melyben ellentálltam a túlzásoknak, melyekre egy látszott, hogy rá akar bírni. Kihallgatásom közben meg-jelent Combes Edgar. Jelenlétem kínosan érintette. Tanuvalloomásom végét együtt re-vidiáltuk, majd annak első részét javíto-tuk és ezt a mondatot a »nyilvános pénz-tárban elhelyezni« ezzel a szavakkal pó-toltuk: »A kormánynak rendelkezésére bo-csátani.«

REGÉNY.

Az ál-mandarin.

Írta: Hyan Hans.

Fordította: Jeanette.

Amerikai—chinai detektív-regény a jelen-kor-ból. (16)

III.

Ezen meggyerő külső ámitó, hazug volt; mert dacára, hogy éreltségi vizsgája után is még néhány évig tanult, dacára tagadhatatlan képességeinek, nem akarta azt értékesíteni és megkeresni mindennapi kenyerét, hanem a naplopók, az ur henyék számát szaporította.

Dr. Pretorius Ferenc tartalékos had-nagy tovább is — élete fogytáig — vagy legalább is családja tagjainak életében foly-ton ezen naplopó életet folytatva volna, ha ur passziói odáig nem terjedtek, hogy ha-mis úton kellett az ehhez szükséges eszköz-t megszereznie.

A fiatalember, kinek szükségletét csa-ládja áldozatkészsége ki nem elégíthette,

eleintén adósságokat csinált, később pedig váltókat hamisított.

Midőn e tette kitundódott és apját, ki kétségbeesésében öngyilkosságot akart el-kövelni, nagy nehezen megmenthették, egy gazdag nagybátyja kifizette bár érte a vál-tókat, de ezt azon kikötéssel tevő, hogy Európát el kell hagynia.

A büntetéstől való félelem mégis meg-tőré e haszontalan fickót annyira, hogy beleegyezett és családjának teljes bocsánata és áldása mellett utazott Pretorius Ferenc Amerikába.

Az egyedüli, ki nem volt a tartalékos hadnagy ur pártján — Pretorius Pál volt.

Mindenkor háttérbe szorították őt bátyja miatt, — őt, ki mindig pontosan teljesíti kötelezségeit, visolnie kellett bátyja elhasznált ruháit; valamint szülői szeretetéből is neki csak a maradék maradt.

— Igen ezen határtalan szenvedélyes szeretet Ferenc iránt egész életén át meg-maradt.

Midőn egy évvel a váltóhamisító el-utazása után atyja haldoklott, akkor meg-hagyta Pálnak és nagyon a lelkére kötötte, hogy egész életében gondoskodjék idősebb fivéréért.

(Folyt. köv.)

Szám. 2266 — 903. II.

Híreles másolat.

Ő Felsége a Király nevében!

A kolozsvári kir. ítélőtábla, mint felebbviteli büntető bíróság Gál Jenő kir. ítélőtáblai tanácsel-nök, mint elsőb, br. Rudnyánszky Béla, Kain Hugó, Mihályi Béla és Ince Gerő, kir. ítélőtáblai bírák, valamint dr. Józ Károly kir. ítélőtáblai tanácslegyző, mint jegyzőkönyv vezető részvétel mellett rágalmazás vétségével vádolt Herczeg Jenő bűnügyében a ko-lozsvári kir. törvényszéknek mint büntető bírósá-gnak az 1903. évi május hó 26-ik napján megtartott nyilvános főtárgyalás alapján 6693—903. bíró szám alatt hozott ítélete ellen vádlott által bejelentett felelekezés folytán Lázár Aurél kir. főügyész helye-tes, mint közvádlónak dr. Várady Aurél, mint ma-gánvádlónak s a szavadalbon levő Herczeg Jenő vádlottnak és dr. Hunyadi Lajos ügyvéd, mint kü-lön védőnek jelenléte mellett Kolozsvár, 1903. évi szeptember hó 3-án megtartott nyilvános felebb-viteli főtárgyalás alapján a vád és védelem meghall-gatása után hozta a következő

Ítéletet:
A kir. törvényszék ítélőének a büntetés ne-mére és mértékére vonatkozó része a Bp. 885 §. 3. pontja alapján a Bp. 423. §. második bekezdéséhez képest megsemmisítette s Herczeg Jenő vádlott a btk. 259. §. a alapján a btk. 92. §. alkalmazásával 50 (ötven) kor. fű- és 10 korona. mellékbüntetéssel ítélte; eme pénzbüntetések az 1892. évi XXVII. tcz. 3. §-ban meghatározott ezektől, 15 nap alatt, kü-lönböni végrehajtás terhe mellett, a kolozsvári kir. ügyészséghez beiktatandók; behatárlatlanság esetén pedig, a btk. 53. §. a alapján 5 (öt) és 1 (egy) napi fogházzal lesznek helyettesítendők; egyebek-ben a kir. törvényszék ítélete helybenhagyatik.

Indokok:

A kir. törvényszék ítélete, a büntesség kérdé-sében, indokainál fogva és azért hagyott helyben, mert az, hogy »Várady Aurél dr., vagy a bíróság előtt, vagy pedig az általa informált hírből hazu-dott« tényből állás, — még pedig olyan állás, mely valódsága esetében, főmagánvádló közmeg-veetésnek ténne ki, már pedig az az »Ujság« t. é. január hó 1-én megjelent számban ismertettet be-csületsértés miatti perben, a megszerzett iratokból kitesztelen főmagánvádló, a kolozsvári kir. törvén-yzék, mint felebbviteli bíróság előtt 1902. évi dec. hó 29-én megtartott főtárgyaláson kifejezetten be-ismerte, hogy Petrá Jánosnak azt mondta, hogy ha nem tudja másoktól megakadályozni azt, hogy Herczeg az ő cikkeit elvigye, »Herczeget po-fozza fel és dobja ki, ehhez képest a kir. törvényszék 9355—902 bf. sz. alatt két ítélet indokából kiter-észen dr. Várady Aurél nem azért mentette fel a becsületsértés vétségének vádja alól, mert tagadása folytán a neki tulajdonított kifejezések bizonyítást nem nyertek volna, hanem azért, mert azokat bár durvának és illelenségnek, de Herczeg Jenő becsü-letét sértőknek nem találta.

Mintthogy azonban az, hogy vádlott ugyan-csak a főmagánvádló sérelmére elkövetett becsü-letsértés vétsége miatt nem régiben büntetve lett volna, azért nem fogadható el a súlyosító körülmé-nyül, mert a fennfoglalt hírlapi közlemény a büntető ítélet végrehajtása, illetve büntető rendelkezéseinek teljesítése előtt jelent meg, ellenben a felek között kiélestedt feszült viszony és hogy az »Ujság« 1902. évi 359. számban megjelent »Ujság« Várady Aurél főmagánvádló származás közményé-ben, arra való tekintettel, hogy annak az a része, hogy dr. Várady Aurél azt az utasítást adta a nyomda személyzetnek, hogy H. J.-t pofozzák ki a nyomdából« feltűnő betűkkel nyomtatva ki, Herczeg Jenő sértő szándékot láthatott, holott dr. Várady a kir. törvényszék ítéletével vele szemben elégté-telt a kir. törvényszék ítéletéről állapította adta ki az Ujság t. é. 1-60 számban a vádgyűjtő képező körülmény, ezekre való tekintettel oly nyomatos enyhítő körülmények forognak fenn, amelyeknek kellő méltánylása mellett a nyomtatvány után elkövetett rágalmazás vétségének a btk. 259. §-ban megállapított fogháztartásban legrovidebb tartama is tulzsigorúnak, ennélfogva a büntetés kímérsénél a btk. 92. §-ának alkalmazása indokoltnak jelenkezik, a kir. törvényszék pedig ezt a törvényszakszt nem alkalmazza ítéletében a büntetés nemére és mértékére vonatkozó része megsemmisítettét Her-zeg Jenő vádlott büntessége fokával arányosan meg-állapított pénzbüntetésre ítélte.

Az ítélet közzétételét illető rendelkezés a btk. 277. §. utolsó tételén alapul.

Kolozsvár, 1903. szeptember hó 3-án.
Fekete Gábor s. k. elsőb. Mihályi Béla s. k. előadó.
Szám: 10624—903. bf. — Ezen ítélet kiada-tik azzal, hogy jogerős és végrehajtható.

Kolozsvár, 1903. október hó 3-án.

(P. H.) Br. Szentkereszt Zsigmond s. k. elsőb.

A másolat hiteles!

Kolozsvár, 1904. március hó 12-én.

Halmi Ede, kiadó.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

P. Sz. G. Kolozsvár. A novellát megkap-tuk, de még nem olvashattuk át. Rövidesen sorra kerül és akkor értesítjük.

Felétlen szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfőmunkados:

GOMBOS FERENCZ.

Diszokmánya kiűntetve!

Bernáth E. Sándor varrógép-kerekpá nagy raktára és hangszer-üzlete Kolozsvár a n. kir. posta- és táv. szállítója
Összes Áruhat havi részlelvezéssel adom s az árukat 5 évig felelek. — Szakszerű villamos világítással és motorerővel berendezett mecha-nikai műhelyemben a javításokat gyorsan és juttányos árban készítem. Nikkelezéseket, különféle színű emaillezéseket saját für-dőpáncs és kemencében állítok elő.
Kerékpárkicszűző osztályt
tárlok fenn! Telefon 412.

Képes ár-nyakot adok bármelyikre!

Sz. 5859/1904.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstárnak Rogozán Vasilika alui Stefan pusztai lakos végrehajtást szenvedő elleni 148 korona 58 fillér tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyben az árverést elrendelte a Kolozsvár vidéki királyi járásbírószék területén levő, Pusztá-Topa községben és határára fekvő és a pusztá-topai 63. sz. tjkben A. I. 1. 4. 6. 8. 10. 13. 14. 15. és 16. sz., 67. 68. 574. 607. 842. 843. 1134. 1460. 468/1. 471. 837/1. 90/1. hrszámú, végrehajtást szenvedő Rogozán Vasilika a lui Stefan megillető egész ingatlanra 1900 kor. becsértékben mint eszennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi augusztus hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Pusztá-Topa község előjáróságának hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsérték 1200 kor. becsérték 10%-át bántapénál készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezesei letenni avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bántapénának a bíróságnál előleges elhelyezésétől kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kolozsvári királyi trvszék, mint tkvi hatóság.
Kolozsvárt, 1904. évi április hó 23-ik napján.

Szentkirályi,
kir. trvsz. bíró.

3855 1-1

Sz. 2928-1904.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy 1) a kolozsvári takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság, 2) valamint az eszennel csatlakoztatott ugyanez és 3) örv. Czetz Péterné zül. Ládaj Teréz kolozsvári lakosok végrehajtásának Johannotics Antal kolozsvári lakos végrehajtást szenvedő elleni 1) 200 korona, 2) 1000 korona, 3) 200 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyben az árverést elrendelte a Kolozsvár városi kir. járásbírószék területén levő Kolozsvár városban és határára fekvő és a Johannotics Antal végrehajtást szenvedő a kolozsvári 280. számú tjkben A + 2. rendsz. 1754. hrszámú házastelekből B) 5. alatt megillető felerész jutalékára 1080 korona becsértékben, mint eszennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi augusztus hó 1-6 napján délelőtt 10 órakor a helybeli igazságügyi palota (Honvéd-utca, földszint, 54. sz.) szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsérték 10%-át bántapénál készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezesei letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bántapénának a bíróságnál előleges elhelyezésétől kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék tkvi hatósága.
Kolozsvárt, 1904. évi március hó 9-én.

Ádám,
kir. trvsz. bíró.

3855 1-1

Egy okleveles tanítónő

kíván egy url osaládnál
mint nevelőnő — szerény
feltételek mellett — alkalmat
nyerni.

Czim: H. I. okleveles tanítónő,

Kolozsvár, poste-restante.

3853 2-2

Ujság

Kiadóvállalat

GOMBOS FERENCZ

Kolozsvár, Egyetem-utca 7.

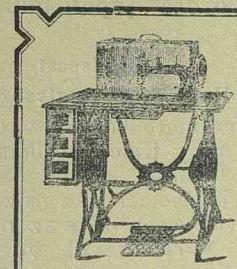
ELSŐRANGU

„Lyceum”

Könyvnyomda

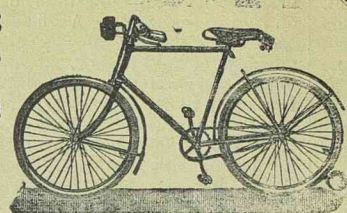
Az erdélyi részeken legjobb hírnévnek örvendő Lyceum-nyomdát négy gyorsajtóval és a legmodernebb gépeknek megfelelő bétünyaggal szereltem fel, úgy, hogy a könyvnyomdai munkák kiállítás tekintetében nemcsak a helyi, hanem bármely fővárosi nyomdával szemben is kiállok a versenyt.

Vidéki megrendelések leggyorsabban eszközöltetnek.

Kermann E.

varrógép- és
kerékpár
nagy raktára

Kolozsvárt, Egyetem-utca 6. szám.

Nagy raktár jutányos árakban:

Va r r ó g é p e k :

A varrógépek kedvezménye: Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók.
Gépeimért 10 évig felelek.

Kerékpárok és alkatrészek:

Egy új kerékpár: Angol, New-York zászló, Ceurier, Mars, stb. stb. 70-100 frtig. — Kerékpárköpeny: Dunlop, Express, Reithoffer stb. 3.50-5.50 frtig. — Kerékpár tömlő: Dunlop, Express, Reithoffer stb. 2-3 frtig. — Kerékpárcsengők: Amerikai Staar, legújabb Herkules, óras, Motorkürt 35 krtól 2 frtig. — Acetylen lámpák, legújabb kivitelben 2.50-6 frtig. — Valamint az összes kerékpáralkatrészeket és alkatrészeket és legolcsóbban kaphatók.

3309 1 3

Tisztelettel:

Kermann E.

Szakszzerűen berendezett mechanikai műhelyemben az összes mechanikai javításokat legolcsóbban, gyorsan és pontosan eszközölök.

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

Alapítókéje: 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Tartaléktőkéje 204.144 kor. 89 fill.

Betétek könyvekre, pénztárjegyekre és folyószámlákra K. 9.011.613.20

Irodák:

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvekre vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizet vissza.

Rövid, vagy hosszabb lejáratú, közönséges, vagy törlesztéses kölcsönöket nyújt

ház- és földbirtokra

10-től 50 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat- és tőketörlesztési hányad mellett s azokat készpénzben fizeti ki.

Régibb és magasabb kamatu jelzálog-kölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál, s mindennemű ilyen ügyletet a leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol magán vagy üzleti váltókat a legmérsékeltbb kamattal alkalmazása mellett.

Vásárol és elad, valamint előlegeket nyújt zálogkölcsön, vagy folyószámla alakjában értékpapirokra és ilyenek vételét, vagy eladását legelőnyösebben közvetíti.

Bevált értékpapir-szelvényeket és sorsolt értékeket.

Pénzlelőlegeket nyújt a Máv. kolozsvári állomásának közvetlen szomszédságában fekvő s szakszerűen kezelt közraktáraiba betárolt gazdasági terményekre, igen előnyös feltételek mellett.

Kölcsön-zsákokat nagy mennyiségben és mérsékelt használati díj mellett bocsát a gazdaközönség rendelkezésére.

Kézi-zálogosztályában (Király-utca 3. sz. a.) pénzlelőlegeket ad arany- és ezüsttárgyakra, valamint bármilyen ingóságokra a törvény által megszabott kamattal.

A híres és közkeletűségnek örvendő
K-IMPERI

Répáti savanyuvíz

mindig friss töltésben kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Kizárólagos főraktár Kolozsvárt:
Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466)

A legjobb minőségű és mindennemű
enni, befőzni és lekvárnak
0000 való 0000

GYÜMÖLCS

a legolcsóbb napi árban, utánvét mellett, 5 kltól kezdve kapható:
Ifj. Galvacs Lászlónál
KECSKEMÉTEN.

3851 7-30

Telefon szám: 77.

„Kossuth Sör”

főraktára:

Kolozsvárt, Deák Ferencz utca 21.

KOSSUTH FERENCZ orsz. gyűlési képviselő ur szíves engedelmével és a T. Kolozsvári Kossuth szoborbizottság hozzájárulásával „KOSSUTH SÖR” elnevezés alatt egy kitűnő minőségű, hazai gyártmányú sört hozok forgalomba, hogy a nagy hazánk fia Kolozsvárti felállítandó szobor felállítását — minthogy a befolyó jövedelemből évenként adozom a szobor céljaira — ezzel is előmozdítom.

E nemes cél határos előmozdítása végett a vidéken főraktárokat bájtok szervezni, melyre a vidéki sörkereskedők figyelmét ez uton bátorítom felhívni a támogatásba megkönnyítése végett.

3341 4-4

Hazaifias tisztelettel:

Kossuth Sör Főraktára.

A tordal főraktár Farkas Béla szesz-nyakkereskedőnél e héten nyílik meg!

Ping-Pong (asztali tennis) és Croquet-játékok.

TENNIS-felszerelések!

Lawn-Tennis teljes felszerelések 80 k.-tól feljebb.

Lawn-Tennis Raketek a világhírű hostoni Wright and Ditson cégétől „The Star”, „The Huer”, „The Longwood”, „The Park”, „The Champion”, „The Surprise” darabonként 6 koronától 40 koronáig minden súlyban.
Raket prések 1, 2 és 4 rakethez.
Raket tokok vitorlavászonból és vízmentes Gummi szövetből 2 kor. 50 fillértől 8 koronáig.
Raket állványok egyszerű és fényes ítt kivitelben.
Raket conserváló olaj és lack.

Gummiállvány és szalag raket nyélre.
Tennis-hálók kender-szinegből — kátrányal vízmentesítve, a leggyorsabbított a legjobb kivitelű, ugyancsak feszítő-sodronnyal.
Hálószerítő oszlopok és feszítő kötelek.
Tennis-pálya bekerítő háló kender-szinegből, kátrányozva, vagy borsodronnyból méterenként

Tennis labdák:

Championship F. H. Ayers „The Falcon”
„The Standard” Wellfried Terrakotta
„Star” Wellfried Regulation bevont

Labdaszedő hálók, Labdagyújtó kosarak, Pályajelzők stb.

Tennis cipők Gummi vagy bivalybőr talppal,

Tennis ingek, övek, sapkák és kalapok

Utazási cikkek: 2613 818/360

Plaidék légpárnák, kézi és ládabőröndök, kocsitakarók stb. stb.

Vesszőből fonott kézi- és úti-kosarak bélelve és beletlenül, betéttel vagy a nélkül.

Fényképező készülékek!

Állványos, kézi és zseb
fényképező gépek!
Nagyító készülékek
Lencsék (objektívok) és pülanat-zarak!

Minden méretű:

Fényérzékeny ábrázolások:
Lumier Ideal
Germania Ringler
Agfa Schleisner
Hélios E. Schaterra
Kodak és Agfa görbfilmek

Fényező, másoló-papírok:

Dr. Kurz matt és fényes
Celloidin papírok.

Dr. Leiner-féle fényes-és matt Celloidin papír
ívekben és felvágva!

Celloidin- és Brom-
ezüst levelező lapok.

Velox, Lenta, NPG,
Germania, Electro,
Bromezüst papírok.

Fényképezési lámpák, másoló keretek,
üveg és porcellán fűrésztő talak, Car-
tonok, Passepartout és Albumok stb.

Ugyancsak a fényképezéshez szük-
séges — itt fel nem sorolható —
kellékek és választékban találhatók.

Valódi angol- és
francia illatszerek!

Állandó nagy raktár
Grammophonokban
és gramophon-lemezekben

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS
(KOSSUTH) PÁRT ERDÉLYI RÉSZI
NAPILAPJA.

Megjelenik minden nap reggel 6 órakor egy nagy iven.

Judósításával megelőzi a fővárosi lapokat.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyed évre 6.—
Fél évre 12.—
Egész évre 24.—

Mutatványszámokat 8 napig ingyen küldünk.

UJSÁG

KIADÓHIVATALA KOLOZSVÁRT
EGYETEM-UTCA 7.

Deák Ferencz - utca 12.

— szám alatt —

Adler-féle házban

egy étterem

és melékhelyiségei

egy vagy több évre

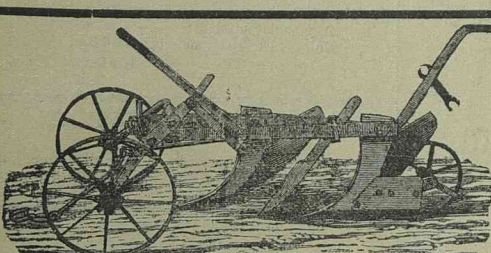
Kiadó!

A feltételek iránt értekezhetni
lehet:

Gombos Ferencz

nyomdatulajdonosnál

Kolozsvárt, Egyetem-utca 7.

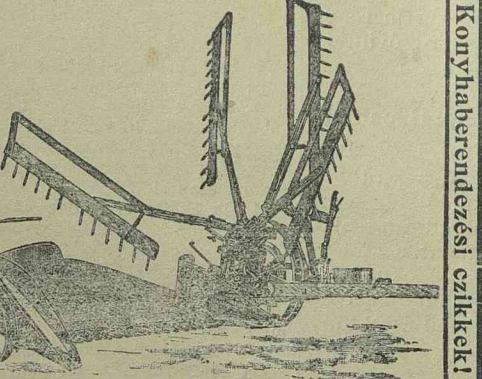

Nagy raktár mindennemű hazai gyártmányú vasárúkból, ugymint:

Kudsi rudvasak, építkezési vasgerendák, kész falkötő vasak, Becsini cement, gypsz, menyezeti nádfonat, fedél és elszigetelő lemezek, carbolineum és kátrány, kocská alakú kovács-szén, koax és faszén, hollandi kenőzsír és mindennemű festékek, fűdő és csomagoló gépek.

Gazdasági gépek és eszközök, gép-olaj, gép-szif, rézgálicz stb. — Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!

Üzletünkben fizető pénztárgépet állítottunk fel, mely minden készpénzfizetésről szelvényt ad és 50 kor. ilyen szelv. visszaadása ellenében 1 K. térítünk meg árúban.

Babós és Társai
Telefon 351. vaskereskedése
Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 25.

Konyhaberendezési cikkek!